

**НАУКА ТА ОСВІТА В
УМОВАХ ВІЙНИ:
ГЛУХІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА
ДОВЖЕНКА**

**23-24 травня
2024 року**

**МАТЕРІАЛИ ЗВІТНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ**

РОЗДІЛ 2

УДК: 378
Н-34

*Схвалено вченою радою
Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
(протокол №13 від 29 травня 2024 року)*

Програмний комітет:

Голова:

Луценко Г. В. – проректор з науково-педагогічної роботи.

Відповідальний секретар:

Федорова Л.Г. – методист відділу аспірантури, докторантури та наукової роботи.

Члени програмного комітету:

Дмитренко А. П. – завідувач кафедри теорії і методики дошкільної освіти, голова ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених факультету дошкільної освіти;

Маринченко Є. О. – відповідальний за наукову роботу факультету технологічної і професійної освіти;

Хлонь Н. В. – відповідальна за наукову роботу факультету природничої і фізико-математичної освіти;

Кабиш М. Ю. – відповідальна за наукову роботу Навчально-наукового інституту філології та історії;

Тітаренко С. А. – відповідальна за наукову роботу факультету дошкільної освіти;

Тихонова А. П. – відповідальна за наукову роботу Навчально-наукового інституту педагогіки і психології;

Андросенко А. О. – голова ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених факультету технологічної і професійної освіти;

Мозговий О. С. – голова ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених Навчально-наукового інституту філології та історії.

Н-34

Наука та освіта в умовах війни: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка»: збірник матеріалів звітної науково-практичної конференції здобувачів вищої та фахової перед вищої освіти. За заг. ред. Луценка Г.В. Глухів. 2024. Ч.2. 628 с.

Електронна версія збірника розміщена на сайті Глухівського НПУ ім. О.Довженка у відкритому доступі за інтернет адресою: <http://new.gnpu.edu.ua/uk/nauka/studentska-naukovo-doslidnytska-dijalnist.html> у розділі НАУКА - Студентська науково-дослідницька діяльність та надіслана на пошту учасникам

До збірника увійшли матеріали доповідей здобувачів фахової передвищої, вищої освіти за результатами роботи над науковими дослідженнями.

Основна мета заходу: популяризація діяльності активних, талановитих, креативних молодих учених у різних галузях науки, сприяння у реалізації їхнього творчого і наукового потенціалу.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за науковий рівень тез доповіді, обґрунтованість висновків, а також, достовірність результатів і дотримання авторських прав несуть автори, а також, їх наукові керівники.

© Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2024

© Автори публікацій, 2024

ЗМІСТ		
ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СТУПЕНЯ «ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»		4
Шифр	СПЕЦІАЛЬНОСТІ	
011	ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ	4
012	ДОШКІЛЬНА ОСВІТА	44
013	ПОЧАТКОВА ОСВІТА	60
015	ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА	76
032	ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ	105
073	МЕНЕДЖМЕНТ	132
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ		147
СЕКЦІЯ	ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	147
СЕКЦІЯ	ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	193
СЕКЦІЯ	ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ	233
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА ІСТОРІЇ		286
СЕКЦІЯ	УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ЛІТЕРАТУРИ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ	286
СЕКЦІЯ	АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ, ЛІТЕРАТУРИ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДА	307
СЕКЦІЯ	ІСТОРІЇ, ПРАВОНАВСТВА ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ	342
ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧОЇ І ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ		355
СЕКЦІЯ	ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ ТА ІНФОРМАТИКИ	355
СЕКЦІЯ	БІОЛОГІЇ, ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ	360
СЕКЦІЯ	ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН	367
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ		376
СЕКЦІЯ	ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ	376
СЕКЦІЯ	ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	442
СЕКЦІЯ	ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	466
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ		516
СЕКЦІЯ	ТЕХНОЛОГІЧНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	516
СЕКЦІЯ	ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	561
СЕКЦІЯ	ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	576
ВСП «ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ГЛУХІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА»		585
СЕКЦІЯ	ЦК ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ	585
СЕКЦІЯ	ЦК ГУМАНІТАРНО-СОЦІАЛЬНИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ	592
СЕКЦІЯ	ЦК ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	603
СЕКЦІЯ	ЦК ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ	607
СЕКЦІЯ	ЦК ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	616
СЕКЦІЯ	ЦК ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	624

народження його випускника О. Довженка (25 – 26 жовтня 1994 року). – Ч. 1. – Глухів, 1994. – С. 15.

23. Мосіяшенко В. А., Лищенко Г. П. Сторінки історії Глухівського педінституту. Історико-культурна спадщина Глухівщини. Матеріали міжвузівської науковопрактичної конференції, присвяченої 1000-літтю м. Глухова (27-28 жовтня 1992 р.). – Глухів, 1992. – С. 32 – 35

Голуб Анжеліка Анатоліївна,
аспірантка 1 року навчання, спеціальності 032 Історія та археологія
Навчально-наукового інституту філології та історії
Науковий керівник: д-р пед. наук, доц. Гриценко А. П.

БЕЛАШОВ ВАЛЕРІЙ ІВАНОВИЧ: ЖИТТЄПИС, РОЛЬ У ЗБЕРЕЖЕННІ ІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ МІСТА ГЛУХОВА

Україна нині продовжує відстоювати свою незалежність і територіальну цілісність. У теперішніх реаліях, коли кожного дня гинуть українці від російського тероризму, варто важливу роль відводити патріотичному вихованню молоді. Громадянської свідомості, розуміння прав і обов'язків, а також причин і наслідків подій в історії нашої держави не можливо досягти без знань фактів регіоналістики. Формою пізнання рідного краю є історичне краєзнавство, першочерговим завданням якого є збереження культурної спадщини в межах певного населеного пункту. Відмітимо, що краєзнавчі джерела, в першу чергу, знаходяться в місцевих бібліотеках і музеях. Заповідники, до речі, є центрами роботи професійних істориків і краєзнавців [6, с. 26–27].

Сучасним дослідникам доцільно аналізувати не тільки події минувшин, а й внески видатних науковців України в розвиток історичного краєзнавства. У історії невеликого м. Глухова, що на Сумщині, вагому роль відіграв історик і краєзнавець Белашов Валерій Іванович. Саме його біографічні відомості лягли в основу наших тез.

Валерій Іванович народився 16 квітня 1949 р. у м. Глухів Сумської області в родині полковника та фельдшерки-акушерки. Цікавим фактом є те, що його прадіду належав двоповерховий будинок №4 по теперішній вул. Шевченка та готель на вул. Київській. З 1956 р. Валерій навчався в місцевій восьмирічній школі №6 (нині – Глухівська загальноосвітня школа №6 I–III ступенів Глухівської міської ради Сумської області). Був доволі активним учнем і брав участь у всіх можливих заходах (спортивних, молодіжних). У 15 років вступив до Глухівського технікуму гідромеліорації та електрифікації імені С. Ковпака (Глухівський агротехнічний фаховий коледж Сумського національного аграрного університету) на спеціальність «Електрифікація сільського господарства». Далі майбутній краєзнавець починає працювати контролером відділу технічного контролю місцевого заводу «Електропанель». 1968 р. він вступає на заочну форму навчання до Харківського державного університету імені О. Горького (нині – Харківський національний університет імені В. Каразіна), але й продовжує електрифікувати колишні Глухівський та Кролевецький райони (тепер все це Шосткинський). 1973 р. його переводять на посаду електромонтера з устаткування електролічильників, потім інженера-інспектора, інспектора Глухівського міжрайонного відділення енергозбуту «Харківенерго». На цей час він вже був електриком 5-го розряду. Начебто професійна кар'єра вже була розпочата й складалась напролюд успішно, але

НАУКА ТА ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ:

Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка

1874 - 2024

творчого натхнення Валерій Іванович напевно не отримував від цього, тому й вирішив покинути [4, с. 141; 5].

Справжнє своє професійне призначення Белашов знайшов на педагогічній ниві. Восени 1976 р. у 27-річному віці він приходить працювати до Глухівської середньої школи №2 (нині – Глухівська загальноосвітня школа №2 Глухівської міської ради Сумської області) вчителем історії та суспільствознавчих дисциплін. 5 серпня 1978 р. у його особистому житті сталися кардинальні зміни, а саме Валерій Іванович одружується з Оленою Федорівною, яка працювала на Глухівському заводі «Сател» при науково-дослідному інституті «Сатурн». У 30 років майбутній вчений переходить на роботу до Глухівського державного педагогічного інституту імені С. Сергєєва-Ценського (зараз – Глухівський національний педагогічний університет імені О. Довженка) на посаду викладача історії КППС на кафедрі марксизму-ленінізму (сучасна кафедра історії, правознавства та методики навчання). У листопаді 1981 р. він пройшов стажування в Інституті підвищення кваліфікації викладачів суспільних наук при Київському державному університеті імені Т. Шевченка (зараз – Київський національний університет імені Т. Шевченка), а в 1983–1985 рр. був навіть стажистом-дослідником столичного педінституту. 18 березня 1984 р. вже було визначено тему майбутньої кандидатської дисертації Белашова Валерія Івановича, а саме: «Діяльність Комуністичної партії з удосконалення викладання суспільних наук у вищих навчальних закладах». Понад 2 роки він збирав матеріал, аналізував, написав 4 публікації. Склавши кандидатські мінімуми, Валерій Іванович мав вже чимало напрацювань, але 1985 р. у СРСР розпочався період «перебудови», а тема відтоді потребувала уточнення та змін. 27 вересня 1985 р. відповідно до рішення ради Глухівського педінституту він був обраний на посаду старшого викладача кафедри марксизму-ленінізму. У 1986–1987 рр. Белашов навчався в аспірантурі Київського педінституту. Працюючи в архівах, вивчав тему своєї майбутньої дисертації, але вже в ракурсі досвіду викладання суспільних наук у закладах вищої освіти України. Саме в цей час він зацікавився вивченням історії Глухова, як однієї з столиць Гетьманської України та навіть знайшов підтвердження того, що згаданому містечку більше 1000 років, тобто засновано не 1152 р., а набагато раніше. У серпні 1984 р. він вже мав на руках самостійно підготовлену першу частину путівника по Глухову, а видати було в планах у 1986 р. Для містян та туристів рідного міста проводив захоплюючі екскурсії з шаленим ентузіазмом [5].

Викладацько-наукова кар'єра йшла вгору величезними темпами. З 22 січня 1987 р. Валерій Іванович обійняв посаду проректора з виховної роботи при Глухівському педінституті, тобто займався вирішенням питань щодо ідейно-виховної, культурно-масової та фізкультурної роботи зі студентською молоддю. Цього ж року історик публікує краєзнавчий нарис із історії Глухова в путівнику «Золоте ожерелля Сумщини». 15 травня 1990 р. Белашов був призначений виконуючим обов'язки завідувача кафедри марксизму-ленінізму (наприкінці травня – кафедра суспільних наук), проте 4 вересня звільнився й лишився старшим викладачем через необхідність завершення кандидатської дисертації. На вересень 1990 р. учений видав 11 публікацій дотичних до теми дисертації, а також 2 статті в збірнику «Великий Жовтень і громадянська війна на Україні» (1987 р.). З 1 жовтня 1990 по 1 січня 1991 р. Валерій Белашов проходив підвищення кваліфікації на кафедрі політичної історії Київського державного університету імені Т. Шевченка [1, с. 8–9; 5].

З моменту проголошення незалежності України Валерій Іванович займався розробкою та впровадженням курсів із історії України, історичного краєзнавства, спецкурсу «Проблеми міжнаціональних відносин» на педагогічних спеціальностях

НАУКА ТА ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ:

Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка

1874 - 2024

Глухівського педінституту. Він велику увагу приділив методиці організації та проведення семінарських занять, переймався пошуком нової літератури з історії, вільним доступом колег і студентів до основних державних документів України. У вересня 1991 р. краєзнавець був одним із ініціаторів археологічних розкопок у центральній частині Глухова, щоб довести практично, що місту дійсно більше 1000 років. Відомо, що 1995 та 1999 рр. вчений був керівником Глухівської археологічної експедиції. У 1992 р. Валерій Іванович у київському видавництві «Україна» видав монографію «Глухів – забута столиця гетьманської України». У жовтні 1993 р. завершив написання посібника для здобувачів вищої освіти «Глухів – столиця гетьманської України. 1708–1782 рр.». Трохи пізніше до республіканського видавництва «Абрис», у співавторстві, він подав монографію «Забута столиця України. Культурно-історичні студії Глухова». Зауважимо, що з 15 листопада 1993 р. Белашов Валерій Іванович став доцентом кафедри суспільних наук Глухівського педінституту (10 вересня 1996 р. офіційно було підтверджено Міністерством освіти та науки України). У цей період свого життя він брав доволі активну участь у обласних і міжвузівських конференціях, а як голова редакційних колегій редагував збірники науково-практичних конференцій, зокрема однієї з таких була «Історико-культурна спадщина Глухівщини», присвячена 1000-літтю рідного міста [5].

Чимало своїх наукових зусиль Валерій Іванович присвятив вивченню історії Глухівського учительського інституту, який вважається одним із перших педагогічних закладів із підготовки учителів України (XIX – початок XX ст.). До 120-літнього ювілею вищезгаданого закладу освіти історик у складі авторського колективу підготував видання «Глухівський учительський інститут (1874–1994 рр.)». Тут було детально описано історію становлення освітньої установи, структуру, особливості викладання та буденність студентів тощо. Цікаво, що 2014 р. він вже написав наукову статтю «Історіографічна традиція та джерельна база вивчення історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (1874–2014 рр.)», тобто відмітив напрацювання інших науковців із цієї тематики, переважно колег по кафедрі (Я. Гирич, А. Гриценко, В. Заїка, В. Крижанівський) та висвітлив деякі архівні матеріали, котрі раніше перебували в закритому доступі [2, с. 157–162; 3, с. 119–125]. У 1993 р. був членом редакційних колегій різних місцевих науково-практичних конференцій, зокрема: 1993 р. – «Використання народознавчого, краєзнавчого матеріалу в навчально-виховному процесі»; 1994 р. – міжвузівської конференції, присвяченої 120-річчю Глухівського педагогічного інституту та 100-річчю з дня народження його випускника О. Довженка; 1995 р. – наукової конференції, присвяченої 250-річчю з дня народження М. Березовського тощо. У 1993–1996 рр. за затвердженою Міністерством освіти та науки України темою «Історико-культурна спадщина Глухова як столиці Гетьманщини ХУІІІ ст. в контексті розвитку України» величезну роботу здійснив над дослідженням питань «Глухівського періоду» історії України. Одним із результатів цієї діяльності став посібник для учнів і студентів «Глухів – столиця гетьманської і Лівобережної України», де ґрунтовно було описано події 1708–1782 рр. у нашій державі та північному містечку зокрема. 2 лютого 1998 р. Белашов Валерій Іванович зайняв посаду завідувача кафедри вже соціально-економічних відносин й очолював майже півтора десятиліття (по 2011 р.). З 1999 по 2009 р. історик працював ще в Державному історико-культурному заповіднику «Глухів» (нині – Національний заповідник «Глухів») науковим співробітником [1, с. 10–14; 5].

У 2002 р. він працював науковим консультантом в Глухівському краєзнавчому музеї. 2003 р. разом із істориком, пам'яткознавцем В. Вечерським випустили спільну монографію «Глухів», котра увійшла до серії «Малі історичні міста України». У 2005 р. разом із старшими викладачами В. Борисенком і В. Заїкою, а також асистентом

НАУКА ТА ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ:

Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка

1874 - 2024

А. Лісневським підготували необхідну документацію для відкриття та ліцензування спеціальності «Педагогіка та методика середньої освіти. Історія» при Глухівському педагогічному університеті (з 4 жовтня 2009 р. – Глухівський національний педагогічний університет імені О. Довженка). Цього ж року світ побачила ще одна монографія Валерія Івановича під назвою «Глухів – столиця Гетьманщини», а також він став співавтором посібника рекомендованого Міністерством освіти та науки України для 5–11 класів «Сумщина в історії України». У 2006–2007 рр. спільно зі своєю дружиною Оленою Федорівною вони підготували обласний том «Звід пам'яток історії та культури України по Сумській області» на основі архівних матеріалів. Для поглибленого вивчення історії України Белашов підготував навчальний посібник «Гетьманщина мовою документів і матеріалів другої половини XVII–XVIII ст. Хрестоматія – посібник», котрий вмщував документи, дотичні до становлення української державності [4, с. 142; 5].

У 2009–2010 рр. Валерій Іванович, як завідувач кафедри та спільно з колегами підготував відкриття в Глухівському національному педагогічному університеті імені О. Довженка нової спеціальності «Середня освіта (Історія)». 2010 р. кафедру було перейменовано на кафедру історії (з 2014 р. – кафедра історії, правознавства та методики навчання), а наступного 2011 р. – проведено ліцензування спеціальності «Середня освіта (Історія)» та перший набір студентів. 1 липня 2011 р. історик, після завершення ліцензування спеціальності, перейшов за власним бажанням на посаду доцента. У 2015 р. звільнився в зв'язку з виходом на пенсію, але 2018 р. повернувся на посаду доцента й працював до кінця свого життя. З 2015 по 2018 р. він знову поглинув у наукову діяльність. Відомо, що в 2015 р. Валерій Іванович брав участь у написанні та виданні книги «Глухів. Випробування війною», де він є автором розділів «Глухівська операція 1943 р.» і «Вшанування пам'яті». У червні 2019 р. Белашов видав повне монографічне дослідження «Глухів – столиця Гетьманської України (1708–1782 рр.): від перших поселень до сучасності». Це була одна з останніх ґрунтовних праць краєзнавця. Щодо громадської діяльності, то відмітимо, що він входив до складу робочої групи Глухівської міської ради з питань розвитку Глухова як історико-культурного центру України з перетворення його на центр міжнародного туризму. Зауважимо, що неодноразово Валерій Іванович протягом свого життя був удостоєний грамот і нагород, зокрема отримував почесну грамоту Міністерства освіти та науки України за плідну науково-педагогічну діяльність (1993 р.), звання «Професіонал року – 2000» за вивчення історико-культурної спадщини Глухова, почесну грамоту від Міністерства культури і мистецтв України за допомогу в відкритті експозиції в Глухівському краєзнавчому музеї (2002 р.), почесну грамоту від Міністерства освіти та науки України за багаторічну роботу та підготовку педагогічних кадрів, звання «Професіонал року – 2006» в номінації «Наукові здобутки», нагрудний знак «Відмінник освіти України» до 60-річного ювілею та багато інших [1, с. 14–16].

На жаль, Валерій Іванович 20 липня 2022 р. передчасно помер. 16 квітня 2024 р. він би святкував своє 75-річчя. Рідні, друзі, колеги та студенти пам'ятають його, як гарну людину, закохану в історію України та Глухівщини. Він лишив не тільки добру пам'ять про себе, а й багату наукову спадщину: 10 монографій, 5 навчальних посібників, понад 20 наукових статей, більше 100 публікацій в всеукраїнських, обласних і регіональних журналах і газетах [1]. Вічна пам'ять видатному краєзнавцю м. Глухова – Белашову Валерію Івановичу!

Список використаних джерел

1. Валерій Іванович Белашов (1949–2022): бібліографічний покажчик / кафедра історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка; керівник вид. проєкту О.І. Курок; уклад.: А.П. Гриценко,

- О.А. Чумаченко, С.П. Жукова]. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2023. 46 с. URL: <http://46.201.250.252/bitstream/handle/123456789/1959/Біобібліографічний%20показчик%20Белашов%20В.І%20%282%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 15.04.2024).
2. Гриценко А. П., Колієнко А. А. Глухівський учительський інститут: філософські засади заснування та функціонування. *Культурологічний альманах*. 2023. Вип. 2. С. 157–162. URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/issue/view/6> (дата звернення 15.04.2024).
3. Гриценко А. П., Колієнко А.А. Особливості викладання історії та релігійного виховання в Глухівському учительському інституті (1874–1917 рр.). *Культурологічний альманах*. 2023. Вип. 3. С. 119–125. URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/234/217> (дата звернення 15.04.2024).
4. Гриценко А. Пам'яті Валерія Івановича Белашова (1949–2022). *Сіверянський літопис*. 2023. Вип. 3. С. 141–142. URL: <https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/353/299> (дата звернення 15.04.2024).
5. Гриценко А. Пам'ять про дослідника «Глухівського періоду в історії Гетьманщини». *Сумський історичний портал: сайт*. URL: <https://history.sumy.ua/research/article/9745-hrytsenko-andrii-pamiat-pro-doslidnyka-hlukhivsko-ho-periodu-v-istorii-hetmanshchyny.html> (дата звернення 15.04.2024).
6. Колієнко А. А. Історичне краєзнавство: поняття, функції, наукове підґрунтя. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XV: Наукові пошуки в контексті викликів і конфліктів*. 2023. Т. 15. С. 26–27. URL: https://www.researchgate.net/profile/Anzelika-Golub/publication/375672294_Istoricne_kraeznavstvo_ponatta_funkcii_naukove_pigrunta/links/6555f356b1398a779d91e27f/Istoricne-kraeznavstvo-ponatta-funkcii-naukove-pigrunta.pdf#page=26 (дата звернення 15.04.2024).

Гринчук Роман Васильович,

аспірант 1 року навчання, спеціальності 032 Історія та археологія

Навчально-наукового інституту філології та історії

Науковий керівник: д-р пед. наук, доц. Гриценко А. П.

УРОДЖЕНЦІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ГЛУХІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ІНСТИТУТІ

Уродженці Житомирської області, не дивлячись на віддаленість двох північних регіонів українського Полісся – Глухівщини та Житомирщини, плідно представлені серед викладачів, що працювали в різний час у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка, який цього року відзначає 150-річний ювілей від часу заснування [14].

Одним з перших, у 1931 році почав працювати у тодішньому Глухівському інституті соціального виховання на посадах викладача та заступника директора по науково-навчальній роботі Юхим Омелянович Ковмір [2, с. 74-75]. Після закриття історичного факультету в Глухові 1935 року був переведений до Ворошиловградського педінституту на посаду декана та викладача історичного факультету, а з 1938 року він був переведений на роботу до Житомирського педагогічного інституту, де обіймав

НАУКА ТА ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ:

Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка

1874 - 2024